

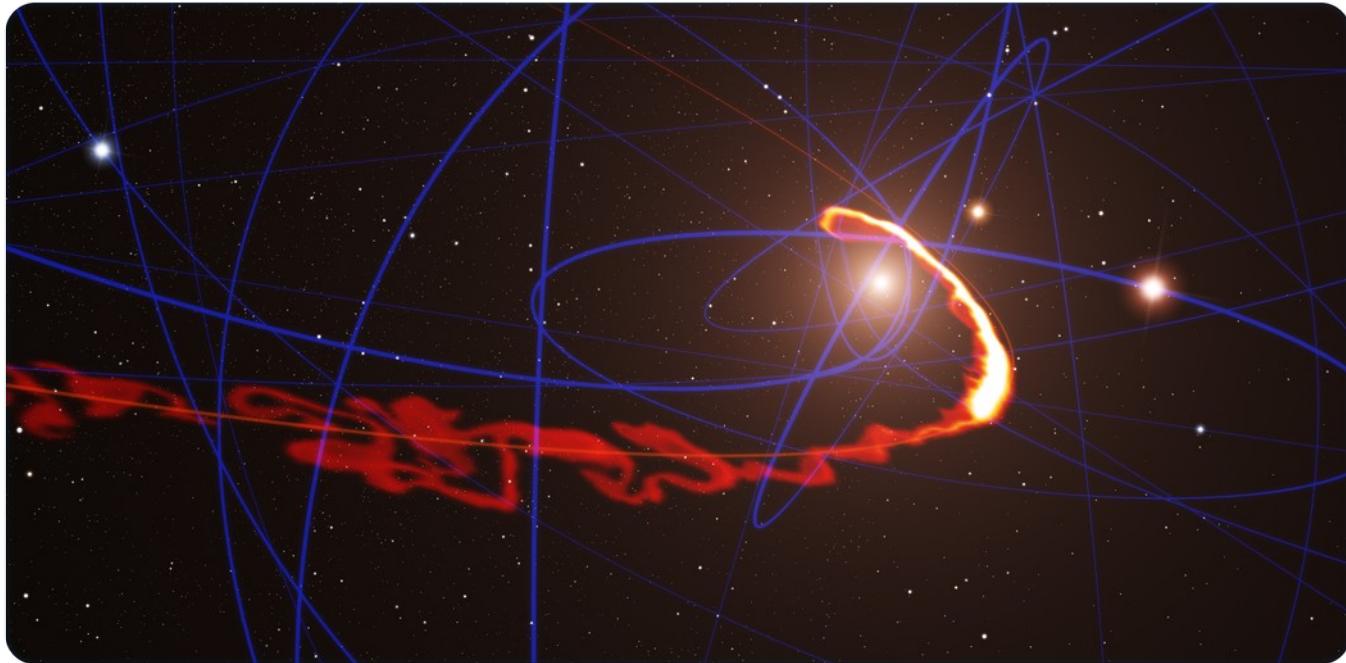
SPACE SCOOP

Bringing news from across the Universe to kids all around the world

EU UNIVERSE
AWARENESS

Pojav rezanca

Kaj se vam zdi staro? Vaši starši? Vaši stari starši? No, v astronomskem merilu se ljudje nikoli ne postaramo. Naše Sonce obstaja 4,6 milijard let in je šele na polovici svojega življenja! Zaradi veliko daljše življenske dobe kozmičnih teles se nam lahko zdi, da se v vesolju nič ne spreminja. Ne zgodi se ravno pogosto, da vidimo neko zvezdo končati svoje življenje v fantastični eksploziji supernove. Ali da vidimo neko nesrečno telo, da se spotakne preblizu črni luknji in ga le-ta posrka. Toda počakajte malo...točno to astronomi opazujejo v tem trenutku! In ne gre kar za neko črno luknjo, ki se 'hrani', ampak za supermasivno črno luknjo, ki sedi v središču naše lastne galaksije!

Astronomi menijo, da ima skoraj vsaka galaksija v svojem srcu supermasivno črno luknjo. Naši pravimo Strelc A* (izgovorimo: 'Strelc A zvezdica'). Tako ime je dobila, ker, ko jo iščemo na nočnem nebu, moramo pogledati v smeri ozvezdja 'Strelca', ki ga lahko vidite na sliki 2. A ne pričakujte, da boste zares videli Strelca A*. Črne luknje so dobile ime po svoji barvi oziroma pomanjkanju barve. Na črnem ozadju vesolja so črne luknje nevidne—vse dokler se ne pričnejo hrani.

Sedaj je nek velikanski oblak plina priplul preblizu črni luknji v središču naše galaksije in prvič v zgodovini imamo srečo, da jo vidimo v akciji! Slika prikazuje simulacijo oblaka (rdeča), ki ga je gravitacija črne luknje tako raztegnila, da spominja na špageti! Temu se zato reče 'špagetifikacija' ali 'pojav rezanca'. Modre črte narisane križ-kraž po celotni sliki predstavljajo tirnice posameznih zvezd, ki se nahajajo v središčnem delu Galaksije.

COOL FACT

Preden so astronomi vedeli za obstoj Strelca A* so bili precej zmedeni zaradi čudnega obnašanja v središču naše galaksije. Videti je bilo, da kak ducat zvezd pleše v krogu okoli ničesar! In medtem ko se naše Sonce giblje skozi vesolje z okoli 220 kilometri na uro, švigajo te zvezde z okoli 5.000 kilometri na sekundo!

More information about EU-UNAWE
Space Scoop: www.eu-unawe.org/kids/